

SUOMEN BRIARD RY JALOSTUSTOIMIKUNNAN OHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty jalostustoimikunnan esityksestä Suomen Briard ry:n hallituksessa 30.11.2019

Tehtävät

Jalostustoimikunnan tärkein tehtävä on briard-rodun jalostuksellisen tiedon tuottaminen ja ohjaaminen sen hyödyntämiseen. Tehtävänä on myös ohjata rodun jalostusta ja neuvoa jalostukseen liittyvissä asioissa. Toimikunta järjestää erikoiskoulutustilaisuuksia ja kollegioita ulkomuototuomareille. Toimikunta järjestää tarvittaessa myös tuomarineuvotteluja ja kasvattajapäiviä. Jalostustoimikunta vastaa jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) toteutumisen seurannasta, sekä tavoiteohjelman uusimisesta määräaikoina jalostuksen tarpeita vastaavaksi. Jäsenistölle jaetaan jalostukseen liittyvää tietoa julkaisemalla alan kirjoituksia yhdistyksen lehdessä. Myös jalostustoimikunnan päätöksistä ja toiminnasta tiedotetaan jäsenlehdessä. Jalostustoimikunta palvelee kaikessa toiminnassaan Suomen Briard ry:n jäseniä ja jäsenkasvattajia ja toimikunta toimii kaikkien Suomen Kennelliiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti.

Tavoitteet

- ylläpitää rotua jalostusvalinnoilla niin, että briardien luonne, käyttöominaisuudet, terveys ja ulkomuoto vastaavat rotumääritelmää
- varmistaa rodun yksilöiden riittävä yhteiskuntakelpoisuus ja
- turvata rodun perinnöllinen monimuotoisuus
- lisätä yhteisöllisyyttä ja kommunikaatiota kasvattajien ja harrastajien välillä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi

Kokoonpano

Yhdistyksen jalostuksen ohjauksesta vastaa Suomen Briard ry:n hallituksen alaisuudessa toimiva jalostustoimikunta tai hallitus, jos toimivaa jalostustoimikuntaa ei ole. Näiden lisäksi voidaan käyttää toimikunnan ulkopuolisia asiantuntijajäseniä. Toimikunnan jäsenten tulee olla rodun harrastajia, jotka mahdollisimman kattavasti tuntevat briardien perinnöllisyyttä, rotumääritelmää, rodun sairauksia, sukutauluja sekä luonne- ja käyttöominaisuuksia. Jäsenillä tulee olla kokemusta rodusta joko kasvattajana tai aktiivisena harrastajana.

Toimintatapa

Jalostustoimikunnan jäsenten tulee kyetä keskenään tiiviiseen ryhmätyöskentelyyn, sekä yhteistyöhön eri sidosryhmätahojen (kuten Suomen Kennelliiton sekä Suomen Palveluskoiraliiton) kanssa. Toimikunta toimii Suomen Briard ry:n hallituksen alaisuudessa ja informoi kaikesta toiminnasta ja päätöksistään hallitusta. Toimikunta on kaikessa työssään ulospäin avoin. Toimikunta kannustaa jäseniä osallistumaan ja myös edellyttää jäsenten osallistumista yhteisten päätösten tekoon. Jalostustoimikunnan antamat suositukset ovat neuvoa-antavia, eivätkä sido kasvattajaa.

Jalostukseen käytettävien yksilöiden kriteerit

Jalostukseen käytettävien yksilöiden kriteerit perustuvat rodun jalostuksen tavoiteohjelmaan (JTO), sekä perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan (PEVISA) sekä Kennelliiton koirarekisteriohjeeseen. Jalostusparien valinta perustuu myös näyttely-, koe-, testi- ja terveystuloksiin. Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla mahdollisimman laadukkaita rotunsa edustajia. Yhdistelmää suunniteltaessa otetaan huomioon yksilöiden tiedossa olevat perinnölliset sekä muut viat ja sairaudet, luonteenominaisuudet, ulkomuodolliset seikat, kantamme laajuus sekä sukulaisuusaste. Jalostusparien tulee täydentää toisiaan, ja jalostuksen ohjaamisessa tulee painottaa kasvattajille, että paritettavilla koirilla

ei tulisi olla samoja virheitä. Mikäli on tarkoituksenmukaista kokeilla yhdistelmää, missä voi syntyä myös vähemmän hyviä tuloksia (esim. väri, kannukset, purenta) on suositeltavaa ilmoittaa kasvattajalle ehdotuksen perustelussa.

Suosituksat jalostukseen käytettävälle yksilölle

A) Ulkomuoto

Jalostukseen käytettävän yksilön tulee olla rodunomainen. Sillä tulee olla vähintään kaksi laatuarvostelua eri tuomareilta, joista vähintään toinen yli 15 kk ikäisenä. Vaihtoehtoisesti riittää yli 15 kk ikäisenä yksi arvostelu rodun erikoistuomarilta tai hyväksytyt jalostustarkastus. Jalostusyksilöllä ei saa olla rotumääritelmän mukaista nollaavaa virhettä.

B) Luonne

Yksilön tulee olla luonteeltaan rodunomainen. Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla luonnetestattuja, MH-luonnekuvattuja tai Suomen Kennelliiton luonteen jalostustarkastuksen suorittaneita. Myös ulkomainen luonnetestitulokäy. Lisäksi hyväksytään koulutustunnus jostakin palveluskoirakokeiden alimmasta luokasta (ei käyttäytymiskokeesta), hyväksytyt tulokset pelastuskoirakokeiden alimmasta luokasta tai hyväksytyt suoritetut paimennuskokeen 1-luokka.

C) Terveys

Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla lonkkakuvattuja, koiralla tulee olla myös voimassa oleva silmäpeilaus (PEVISA). Koira, jolla on jokin selvästi osoitettu perinnöllinen sairaus, kuten PRA, RD, tai katarakta, ei saa jalostushyväksyntää. Jalostustoimikunta suosittelee, että jalostukseen käytettäviltä yksilöiltä kuvattaisiin lonkkien lisäksi myös kyynärnivelet ja selkä. Tutkittavaksi suositellaan myös polvet. Myös hämäräsokeuden osoittavaa DNA-testausta (CSNB) suositellaan. Lonkkaniveldysplasian osalta jalostustoimikunta suosittelee käytettäväksi mahdollisimman terveitä yksilöitä (AA, A-B sekä B-B). C-lonkkaista voi parittaa ainoastaan terveen yksilön kanssa (A tai B). C-asteisen koiran uusintakäyttö voidaan hyväksyä vasta kun ensimmäisestä pentueesta on vähintään 1/3 tutkittu lonkkien osalta.

D) Kannan koko ja rakenne

Jalostuspohjan (geenipoolin) riittävästä laajuudesta tulee huolehtia. Yhdellä yksilöllä ei saa olla yli 5 % jälkeläisiä /5 vuotta kannassamme. Lisäksi käytetyimpien yksilöiden keskinäiset sukulaissuhteet huomioidaan jalostusparien valinnassa eri sukulinjojen edustuksen ja säilyttämisen turvaamiseksi kannassamme. Ulkomaalaisia uroksia suositellaan rajoituksin käytettäväksi geenipoolin laajuuden ylläpitämiseksi.

E) Ikä

Uroksien suositeltava alaikäraja on 15 kk, narttujen 24 kk. Ensimmäisiä pentuja ei suositella teetetäväksi nartulla yli 5-vuotiaana eikä yli 8-vuotiaasta narttua suositella astutettavaksi. Pentueiden välin tulee olla vähintään 10 kk.

Koira suositellaan käytettäväksi ensimmäisen pentueen jälkeen vasta kun sen jälkeläisistä on näyttelyarvosteluja ja PEVISA-sääntöjen mukaisia tutkimustuloksia. Toista tai kolmatta pentuetta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon tämän yksilön jälkeläismäärä kannassamme (riippuen aikaisemman tai aikaisempien pentueiden koosta).

Jalostuskysely/-ilmoitus

Jalostustiedustelu tulee lähettää toimikunnalle hyvissä ajoin. Tiedustelu toimitetaan kirjallisena jalostustoimikunnalle. Jalostustoimikunta vastaavasti toimittaa kasvattajalle kirjallisen esityksen perusteluineen. Urosehdotus on voimassa ½ vuotta. Ehdotukset ovat ohjeellisia. Nartun omistajalla on oikeus valita uros ja hänellä on myös vastuu valinnastaan. Jalostustoimikunnan hyväksynnän yhdistelmälle

saa kasvattaja, joka on tehnyt jalostustoimikunnalle jalostustiedustelun/-ilmoituksen ja joka on

a) käyttänyt toimikunnan ehdottamaa urosta nartulleen

tai

b) käyttänyt omaa urosvalintaansa, niin että yhdistelmä täyttää jalostukseen käytettäville yksilöille asetetut kriteerit.

Lisäksi kasvattajan tulee olla Suomen Briard ry:n jäsen.

Pentuvälitys

Pentuvälittäjä antaa kyselijöille objektiivista tietoa rodusta yleensä, sekä ajanmukaisen listan sen hetkisistä ja tiedossa olevista tulevista yhdistelmistä. Pentuelistalla julkaistaan kaikki jäsenten yhdistelmät, jotka täyttävät Suomen Kennelliiton rekisteröintiehdot. Jos yhdistelmä ei täytä jalostustoimikunnan ohjesäännössä jalostusyksilöille asetettuja suosituksia mainitaan, miltä osin ne eivät täyty. Luonnetestin ja koetuloksen osalta mainitaan myös, jos laukaukset eivät ole sisältyneet testiin tai kokeeseen.

Listalla tulee ilmi pentueen PEVISA:ssa vaaditut terveystulokset, sekä mahdollisesti muut tiedossa olevat tutkimustulokset (kynärnivelkuvaus, CSNB-tulokset tms.). Lisäksi ilmoitetaan vanhempien paras näyttelytulos, mahdolliset luonnetestitulokset sekä paras koetulos.

Syntyneestä pentueesta ilmoitetaan sukupuoli, värit sekä kasvattajan yhteystiedot. Pentue on automaattisesti listalla seitsemän viikkoa syntymän jälkeen tai pidempään kasvattajan niin toivoessa. Kasvattajan tulee ilmoittaa pentuvälittäjälle välittömästi, kun kaikki pentueen pennut on myyty/varattu.

Jalostusuroslista

Jalostusuroslistalle pyritään saamaan mahdollisimman paljon jalostuskriteerit täyttäviä uroksia. Jalostustoimikunta vastaa listan ylläpidosta. Uroksen omistaja ilmoittaa koiransa jalostusuroslistalle, ja hän voi myös halutessaan poistaa uroksensa listalta. Uroksen omistajalla on vastuu ilmoittaa nimetylle listan ylläpitäjälle urokseen liittyvistä olennaisista muutoksista (uudet terveystulokset, näyttelytulokset, jne.). Listan sisältämät tiedot löytyvät myös Suomen Briard ry:n ylläpitämiltä kotisivuilta internetistä.

Ulkomuototuomarikoulutus

Jalostustoimikunta organisoii ulkomuototuomareiden erikoiskoulutukset, sekä järjestää kollegioita ja tuomarineuvottelutilaisuuksia yhdessä hallituksen kanssa.

Jalostusstrategia

Kasvattajan tulee noudattaa jalostussuunnitelmissaan seuraavia ohjeita:

- Rotumääritelmä ja tulkinta
- Jalostusentavoiteohjelma
- Suomen Kennelliiton koirarekisteriohje
- Suomen Kennelliiton yleinen jalostusstrategia

Jalostuksen tavoiteohjelma on rodun kehittymisen työkalu. Perinteisten jalostuksen osa-alueiden –luonne, terveys, ulkomuoto - lisäksi siinä nostetaan tasavertaiseksi jalostustavoitteeksi rodun perinnöllisen monimuotoisuuden turvaaminen.